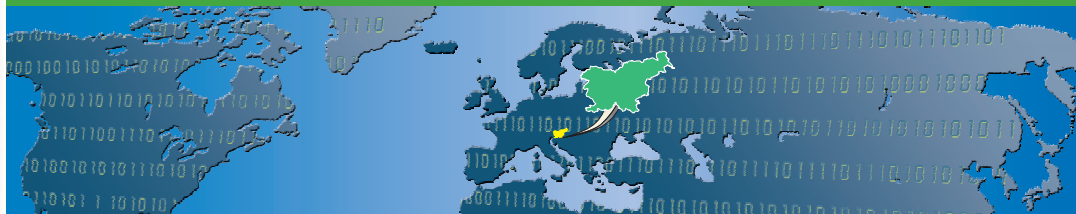

REPUBLIKA SLOVENIJA

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

www.stat.si

Drevo, gozd, les

Ljubljana, maj 2011

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

www.stat.si

Drevo, gozd, les

Ljubljana, maj 2011

Gozd, drevo, les

Avtorice Špela Gale, Milena Lešić, Barbara Kutin Slatnar

Fotografija na naslovnici Dušan Jože Dimc

Tisk tiskarna Januš

Publikacija je na voljo na spletnem naslovu www.stat.si/pub.asp

Informacije daje Informacijsko središče:

tel. (01) 241 51 04

elektronska pošta info.stat@gov.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
630(497.4)

GALE, Špela

Drevo, gozd, les / [avtorice Špela Gale, Milena Lešić, Barbara
Kutin Slatnar]. - Ljubljana : Statistični urad Republike Slovenije,
2011

ISBN 978-961-239-230-7

1. Gl. stv. nasl. 2. Lešić, Milena 3. Kutin Slatnar, Barbara
256139008

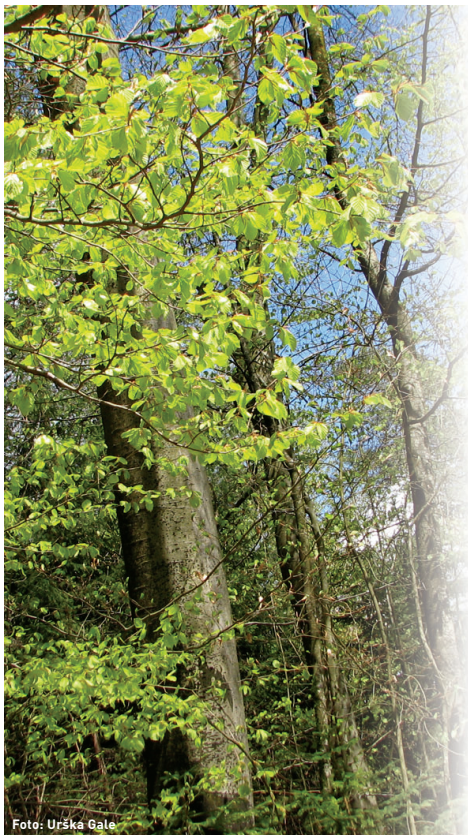

Foto: Urška Gale

Uvodna beseda

Združeni narodi so leto 2011 razglasili za mednarodno leto gozdov – z namenom, da se okrepi zavest o trajnostnem upravljanju območij, ki jih pokrivajo gozdovi, in da se okrepi zavest o potrebnosti varovanja in trajnostnega razvoja takih območij.

Statistični urad RS se tem prizadevanjem pridružuje s priložnostno brošuro. V njej analitično povzemamo ključne podatke in kazalnike o gozdu in gozdarstvu v Sloveniji - ti namreč povedo marsikaj o pomenu gozda, o stanju slovenskih gozdov, o odnosu družbe do gozda in o njenem vplivu na gozd, pa tudi o razvojnih možnostih v gozdarski dejavnosti in o možnostih za izobraževanje in zaposlitev v tej stroki. Ponekod smo dodali tudi dostopne informacije za države članice EU-27, da lahko stanje, ki ga prikazujejo izbrani podatki, umestimo v širši evropski prostor.

Publikacija je namenjena najširšemu krogu bralcev, zato smo si še posebej prizadevali, da so strokovni prikazi kar se da razumljivi in tudi poljudni. Za nazornejšo predstavitev pa zbrane podatke in kazalnike prikazujemo v enostavnih tabelah, grafikonih ali kartah; vsak tak prikaz je opremljen tudi s kratkim komentarjem. V želji, da bi bila ta brošura dobro sprejeta, še posebej med mladimi, ki se zanimajo za gozdarstvo, smo za pravilno razumevanje na koncu dodali nekaj definicij in seznam avtohtonih drevesnih vrst na Slovenskem.

Vabimo vas, da se sami prepričate, kaj pripovedujejo statistični podatki o gozdovih in gozdarstvu na Slovenskem.

Križman
Mag. Irena Križman
generalna direktorica

Foto: Dušan Jože Dimc

Drevo, gozd, les

KAZALO

Pomen gozda v Sloveniji	7
1 Stanje slovenskih gozdov	9
1.1 Površina gozda	10
1.2 Lastništvo gozdov	12
1.3 Lesna zaloga	14
2 Gospodarski vidik gozdov	17
2.1 Letni prirastek in posek lesa	18
2.2 Intenzivnost poseka lesa	20
2.3 Vrednost proizvodnje gozdarske dejavnosti	22
2.4 Vrednost vmesne potrošnje v gozdarski dejavnosti	24
2.5 Trgovina z lesom (uvoz, izvoz)	26

Foto: Josef Kahuda

3 Okoljski in socialni vidik gozdov	27
3.1 Zdravstveno stanje gozdov	28
3.2 Gozdovi s posebnim namenom	30
3.3 Les, vir obnovljive energije	32
3.4 Lesni odpadki	34
3.5 Pestrost živalskih in rastlinskih vrst	35
3.6 Bruto dodana vrednost in zaposlenost v gozdarski dejavnosti	36
4 Razvojne možnosti v gozdarski dejavnosti	39
4.1 Storilnost	40
4.2 BDV na zaposlenega	40
4.3 Izpusti CO ₂	40
4.4 Izobraževanje na področju lesarstva in gozdarstva	41
Dodatek	
Seznam avtohtonih drevesnih vrst na Slovenskem	43
METODOLOŠKA POJASNILA	44
Definicije nekaterih uporabljenih pojmov	44
Statistično znamenje, kratice in merske enote	45
Seznam kratic za imena tujih držav	45
Viri in literatura	46

Pomen gozda v Sloveniji

Gozd je najvišje organizirana življenjska skupnost rastlin in živali v življenjskem prostoru, zato ima poseben pomen. Uspeva povsod, kjer mu to dopuščajo ekološki dejavniki in človek.

Gozd pokriva tretjino kopne Zemljine površine

V letu 2009 so gozdovi obsegali na Zemlji 31 %, v Evropski uniji 42 %, v Sloveniji pa več kot 58 % kopne površine (tj. 1.186.104 hektarjev). Slovenija je za Finsko in Švedsko tretja najbolj gozdnata država v Evropi.

Gozdovi za ljudi: varujmo območja, pokrita z gozdovi

Združeni narodi so leto 2011 razglasili za mednarodno leto gozdov. Zato veliko vladnih in nevladnih ter raziskovalnih organizacij v Sloveniji pripravlja v letu 2011 različne aktivnosti, namenjene dvigovanju zavesti o trajnostnem upravljanju gozda, o potrebnosti varovanja območij, ki so pokrita z gozdovi, ter o pomenu trajnostnega razvoja na takih območjih. Usklajevalec omenjenih aktivnosti v Sloveniji je MKGP, vse aktivnosti pa potekajo pod geslom *Gozdovi za ljudi*.

Gozd – vrednota in vir številnih dobrin

Gozd nam zaradi svojih raznovrstnih vlog nudi najrazličnejše dobrine – les, gozdne sadeže, prostor za rekreacijo in oddih, delo -, hkrati pa tudi omogoča ohranjanje čiste pitne vode in vezavo ogljikovega dioksida in tako blaži podnebne spremembe. Gozd je življenjski prostor številnih rastlinskih in živalskih vrst in pomemben element pri ohranjanju biotske raznovrstnosti. Samo drevesnih vrst, ki so na našem ozemlju avtohtone, je v naših gozdovih 69. Kako ravnamo z gozdom v Sloveniji? Kakšne spremembe lahko zaznamo s spremljanjem statističnih podatkov o gozdu in gozdarstvu v Sloveniji?

Številna imena naselij govorijo o tesni povezanosti človeka z gozdom

Tesna povezanost človeka z gozdom se zanimivo odraža tudi v poimenovanju mnogih slovenskih naselij. Okoli 11 % imen naselij izvira iz občnih imen za gozd (gozd, hosta, boršt), za vrste gozda (brezje, hrastje, bukoveje) ali oblike gozda (gaj, log) ali iz imen za drevesno vrsto (lipa, breza); med takimi imeni so najpogostejša Brezje, Gaberje, Bukovje, Lipa, Log, Hrastje. Krajevna imena Gozd, Gozdec, Boršt, Hosta, Log se v seznamu slovenskih krajevnih imen pojavijo kar 78-krat.

Foto: Miran Krapež

Besedni oblak 1: Imena naselij, povezanih z gozdom, ki imajo skupni koren, Slovenija, 2011

Vir: GURS

Za izdelavo slike je bilo uporabljeno orodje Wordle.

Nova publikacija Gozd, drevo, les

V nadaljevanju te publikacije želimo predstaviti nekaj najzanimivejših podatkov o gozdu in gozdarstvu v Sloveniji z vidika različnih vlog, ki jih ima gozd za ljudi. Za pripravo teh podatkov smo uporabili različne vire podatkov. Zbrano gradivo smo razdelili v štiri vsebinske sklope z naslednjimi naslovi: Stanje slovenskih gozdov, Gospodarski vidik gozdov, Okoljski in socialni vidik gozdov, Razvojne možnosti v gozdarski dejavnosti. V okviru vsakega poglavja smo pripravili več kazalnikov, s katerimi želimo statistično prikazati večpomensko gozda ter možnosti za trajnostno gospodarjenje z gozdom. V sklepnem poglavju dodajamo nekaj kazalnikov, ki nakazujejo prihodnje priložnosti Slovenije pri gospodarjenju z gozdom.

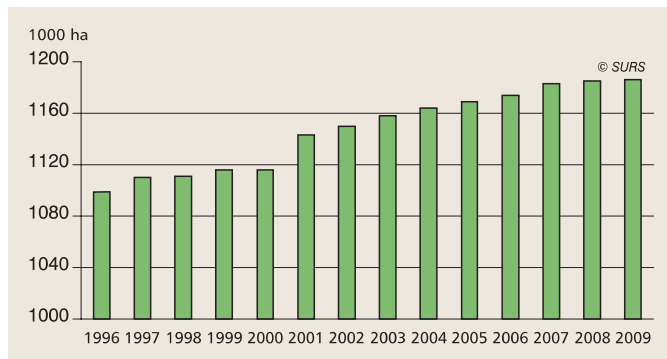

1 Stanje slovenskih gozdov

1.1 Površina gozda

Grafikon 1: Površina gozda¹⁾, Slovenija

¹⁾ Površine v zaraščanju niso zajete.
Vir: Zavod za gozdove Slovenije

Tabela 1: Gozdovi od skupne površine zemljišč, Slovenija

Leto	Gozd ¹⁾ %
1996	54,2
2000	55,9
2007	58,4
2008	58,5
2009	58,5

¹⁾ Površine v zaraščanju niso zajete.
Vir: Zavod za gozdove Slovenije

■ Površina gozdov v Sloveniji se je v zadnjih desetih letih povečala skoraj za 3 %. Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije so gozdovi leta 2009 pokrivali 1.186.104 hektarjev površine ali 58,5 % ozemlja Slovenije. Spremembe v površini gozda spremlja tudi MKGP v sklopu zajema in spremljanja rabe kmetijskih zemljišč; pri tem sodeluje tudi Zavod za gozdove Slovenije. Po teh podatkih obsega površina gozda 1.213.945 hektarjev ali 59,9 % celotnega ozemlja Slovenije.

■ Površina gozda in drugih gozdnih zemljišč je v 27 državah članicah EU v letu 2005 obsegala – po podatkih Eurostata – 177 milijonov hektarjev ali 42 % celotnega ozemlja EU-27.

■ Slovenija je bila v letu 2005 po deležu površin gozda in drugih gozdnih zemljišč na tretjem mestu (65 %). Med državami članicami EU-27 sta se pred njo uvrstili samo Finska (77 %) in Švedska (75 %); najmanjše deleže površin, ki jih je pokrival gozd, pa so imele Malta (1 %), Irska (10 %), Nizozemska (11 %) in Združeno kraljestvo (12 %).

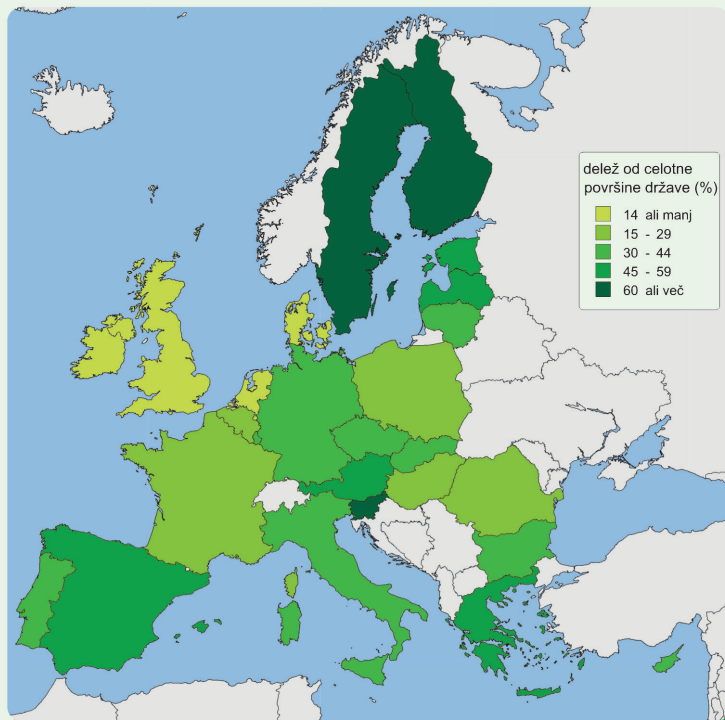

Foto: Tomaž Devjak

Karta 1: Površina gozda in drugih gozdnih zemljišč, EU-27, 2005

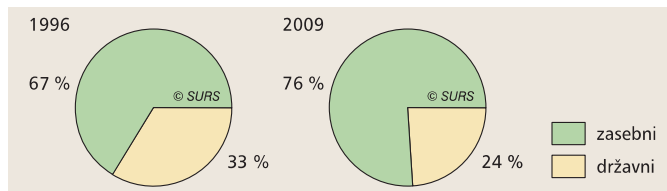
Vir: Eurostat

©SURS

1.2 Lastništvo gozdov

Grafikon 2: Lastništvo gozdov, Slovenija, 1996 in 2009

Vir: Zavod za gozdove Slovenije

Tabela 2: Družinske kmetije z gozdom, Slovenija

	Družinske kmetije z gozdom število	Površina gozda 1.000 ha
2000	76.670	395
2003	68.659	386
2005	68.935	377
2007	67.154	378

Vir: SURS

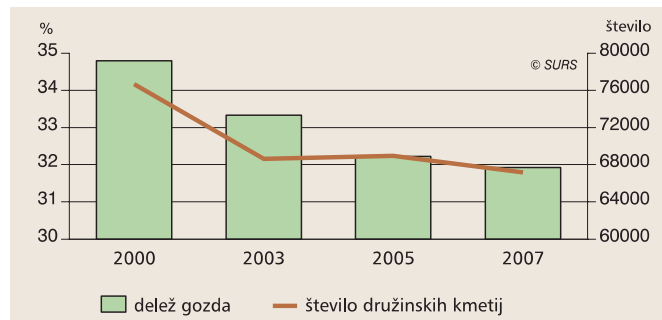
■ Lastniška sestava gozdov se je pri nas v zadnjih letih spreminjala predvsem zaradi denacionalizacijskih postopkov. Leta 1996 je bilo 33 % državnih in 67 % zasebnih gozdov; v letu 2009 se je lastniška sestava spremenila v korist zasebnih gozdov; teh gozdov je bilo takrat 76 %, državnih gozdov pa je bilo 24 %. Ker so navedeni podatki (povzeti so po gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot Zavoda za gozdove Slovenije) v povprečju stari 5 let, se glede lastništva gozdov nekoliko razlikujejo od realnega stanja.

■ Med gozdovi v zasebni lasti je velik del teh gozdov v lasti kmetijskih gospodarstev ali t. i. družinskih kmetij (v letu 2007 jih je

bilo okoli 42 %). Po statističnih podatkih iz raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev v letih 2000, 2003, 2005 in 2007 se število družinskih kmetij, ki ustrezajo merilom t. i. evropsko primerljive kmetije, zmanjšuje. Vzrok za to je opuščanje kmetovanja na manjših družinskih kmetijah, ki imajo tudi gozd. Zaradi tega se ne zmanjšuje število lastnikov gozdov, temveč število takih družinskih kmetij, ki ustrezajo merilom (definiciji) evropsko primerljive kmetije in ki so predmet opazovanj v okviru prej omenjenega raziskovanja. V letu 2005 je bilo družinskih kmetij, ki so imele tudi gozd, za okoli 10 % manj, leta 2007 pa za okoli 12 % manj kot v letu 2000.

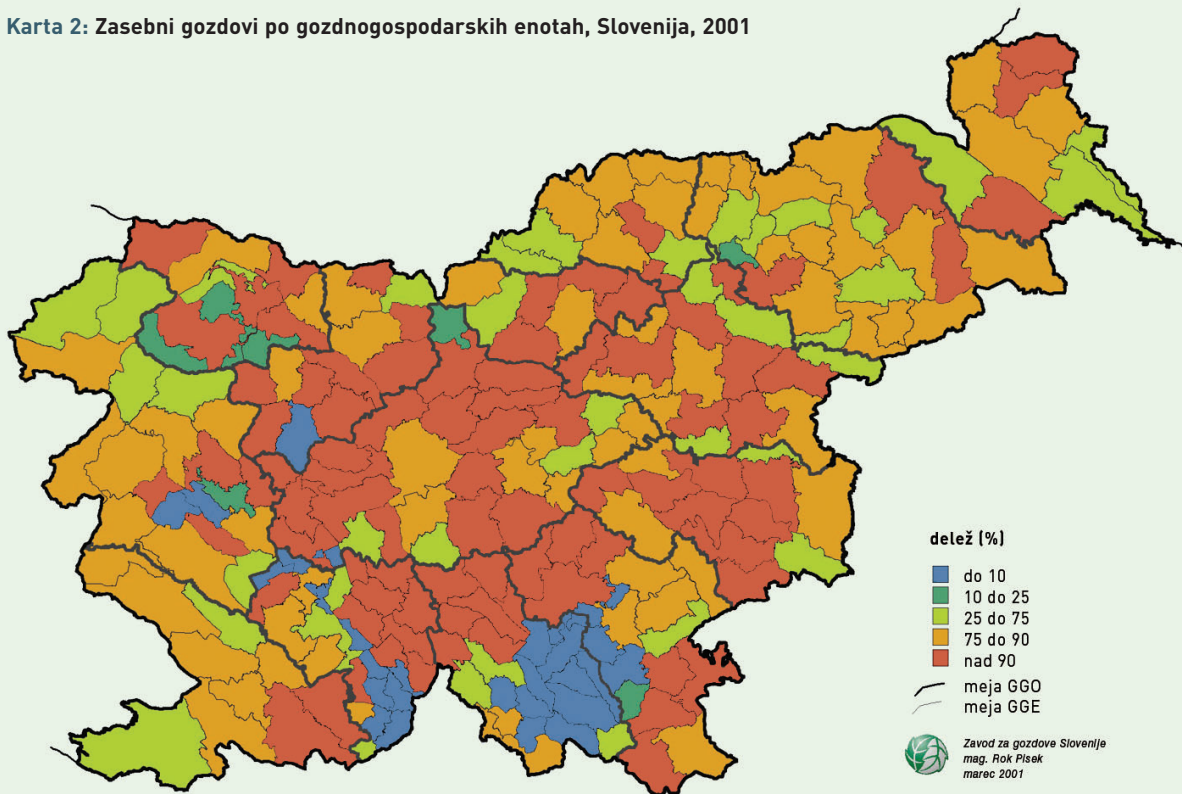
■ Z zmanjšanjem števila družinskih kmetij z gozdom se je ustrezno zmanjšal tudi celoten delež gozda v sklopu kmetijskih gospodarstev: v letu 2003 je bil ta za 1,5 % manjši, v letu 2007 pa za 2,9 % manjši kot v letu 2000.

Grafikon 3: Družinske kmetije z gozdom in površina njihovih gozdov, Slovenija

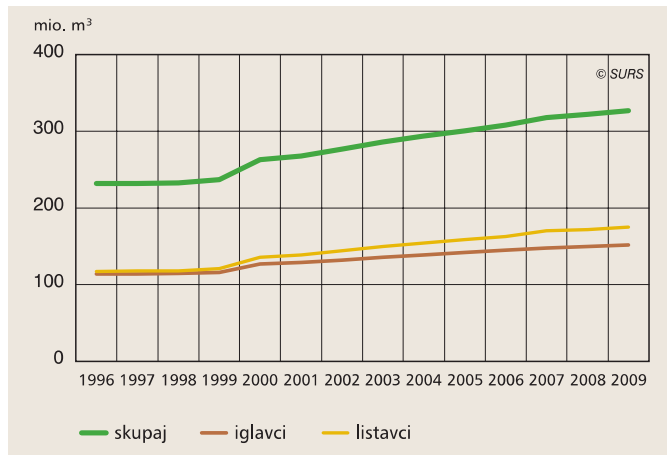
Vir: SURS

Karta 2: Zasebni gozdovi po gozdnogospodarskih enotah, Slovenija, 2001

1.3. Lesna zaloga

Grafikon 4: Lesna zaloga, Slovenija

Vir: Zavod za gozdove Slovenije

Tabela 3: Struktura lesne zaloge, Slovenija

	1996	2000	2007	2008	2009
Listavci	51	52	53	53	53
Iglavci	49	48	47	47	47

Vir: Zavod za gozdove Slovenije

■ S povečevanjem površine gozdov se povečuje tudi lesna zaloga. Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije se je ta v letu 2009 glede na leto 2008 povečala za 1,6 %; približno za toliko se je povečala tudi količina povprečne lesne zaloge na hektar. Po gozdnogospodarskih načrtih je lesna zaloga v letu 2009 znašala 327.458.500 m³, lesna zaloga na hektar pa 276 m³/ha.

■ Razmerje v strukturi lesne zaloge glede na vrsto drevja se nekoliko spreminja: leta 2009 je bilo listavcev 53 % ali za 2 % več kot leta 1996, iglavcev pa 47 % ali za 2 % manj kot leta 1996.

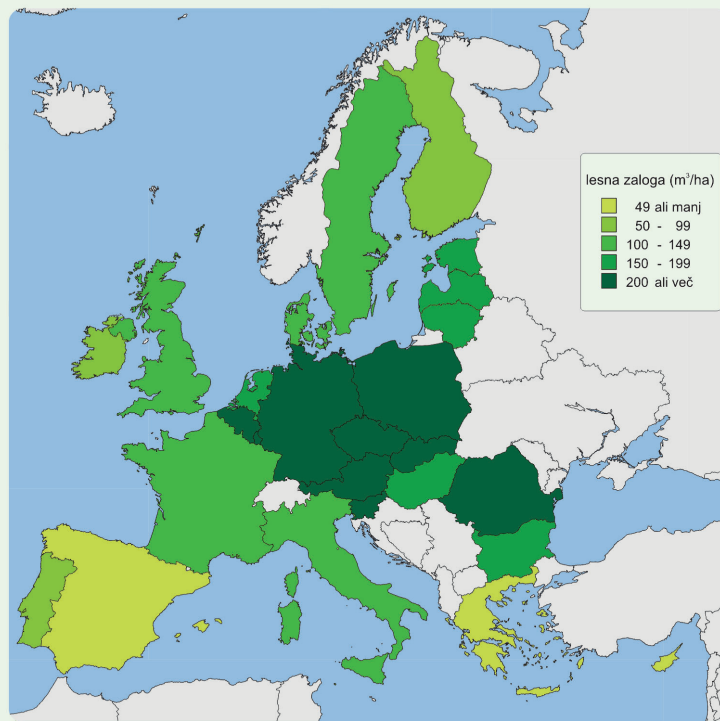
■ Slovenija je bila v letu 2005 po količini lesne zaloge, z 275 m³ na hektar gozda, na petem mestu med državami članicami EU-27 z največjo lesno zalogo.

Foto: Barbara Kučin-Slatnar

Karta 3: Lesna zaloga, EU-27, 2005

Vir: Eurostat

©SURS

Foto: Miran Krapež

Foto: Urška Čale

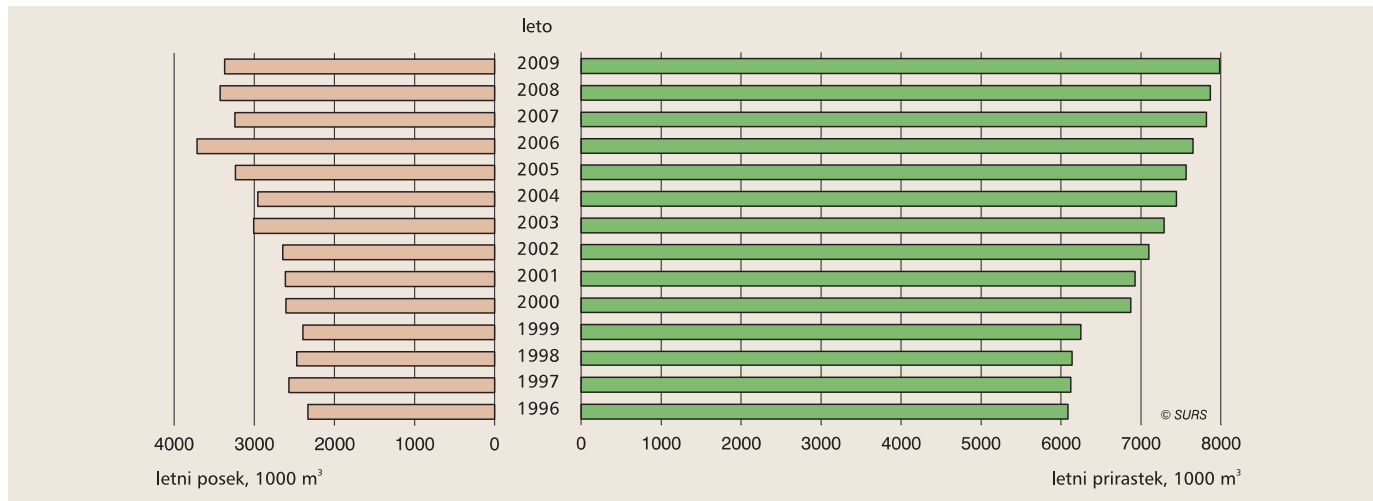

Foto: Dušan Jože Dimc

2 Gospodarski vidik gozdov

2.1 Letni prirastek in posek lesa

Grafikon 5: Letni prirastek in posek lesa, Slovenija

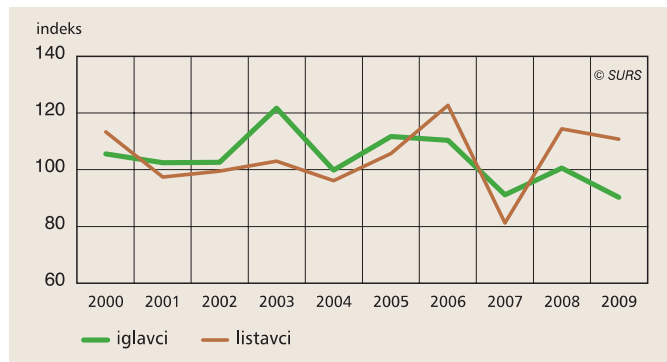

Vir: Zavod za gozdove Slovenije

Tabela 4: Površina gozda, letni prirastek in posek lesa, Slovenija

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Površina (1000 ha)	1.134,2	1.142,9	1.149,6	1.157,8	1.163,8	1.169,2	1.173,8	1.183,3	1.185,1	1.186,1
Letni prirastek (1000 m ³)	6.871,9	6.924,8	7.102,2	7.290,5	7.445,9	7.569,0	7.652,0	7.822,1	7.868,5	7.985,3
Letni posek (1000 m ³)	2.609,0	2.614,3	2.645,6	3.007,1	2.958,0	3.236,1	3.718,3	3.242,1	3.427,4	3.374,2

Vir: Zavod za gozdove Slovenije

Grafikon 6: Posek lesa, Slovenija

Vir: Zavod za gozdove Slovenije, SURS

■ Površina gozda in letni prirastek lesa sta v opazovanem obdobju 2000–2009 naraščala. Letni prirastek je leta 2009 obsegel skoraj 8 milijonov m³ ali za okoli 16 % več kot v letu 2000. Posek lesa je med letoma 2000 in 2009 nihal; leta 2009 je znašal več kot 3 milijone m³ ali za 1,5 % manj kot leta 2008.

■ Razmerje med posekom iglavcev in posekom listavcev se med leti razlikuje. Vrednosti indeksov poseka iglavcev kažejo, da se je posek iglavcev v zadnjih desetih letih večinoma povečeval (vrednost indeksa je bila večja od 100), le v letih 2004, 2007 in 2009 se je v primerjavi s predhodnim letom nekoliko zmanjšal (vrednost indeksa je bila manjša od 100). Indeksi poseka listavcev kažejo izrazitejša nihanja kot indeksi poseka iglavcev. Indeks poseka listavcev je dosegel najvišjo vrednost v letu 2006, indeks poseka iglavcev pa v letu 2003.

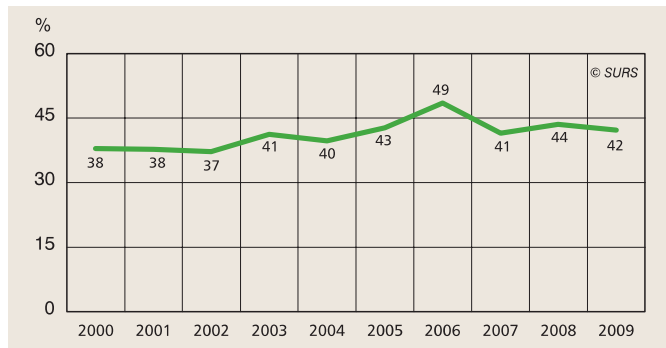

Foto: Miran Krapež

2.2 Intenzivnost poseka lesa

Grafikon 7: Intenzivnost poseka, Slovenija

Vir: Zavod za gozdove Slovenije, SURS

■ Hitrejša rast poseka od rasti prirastka lesa se kaže v višji vrednosti intenzivnosti poseka lesa. Intenzivnost poseka lesa torej izraža razmerje med posekom in prirastkom. Intenzivnost poseka lesa je med leti nihala; najvišjo vrednost je dosegla v letu 2006, in sicer skoraj 49 %. V letu 2009 je znašala 1,3 odstotne točke manj kot v letu 2008, to je okrog 42 %.

■ S povečevanjem površine gozdov se je povečeval tudi letni prirastek lesa. Leta 2009 je dosegel skoraj 8 milijonov m³ lesa, kar je za 1,5 % več kot v predhodnem letu. Posek lesa je leta 2009 obsegal več kot 3 milijone m³ lesa ali za okoli 29 % več kot leta 2000.

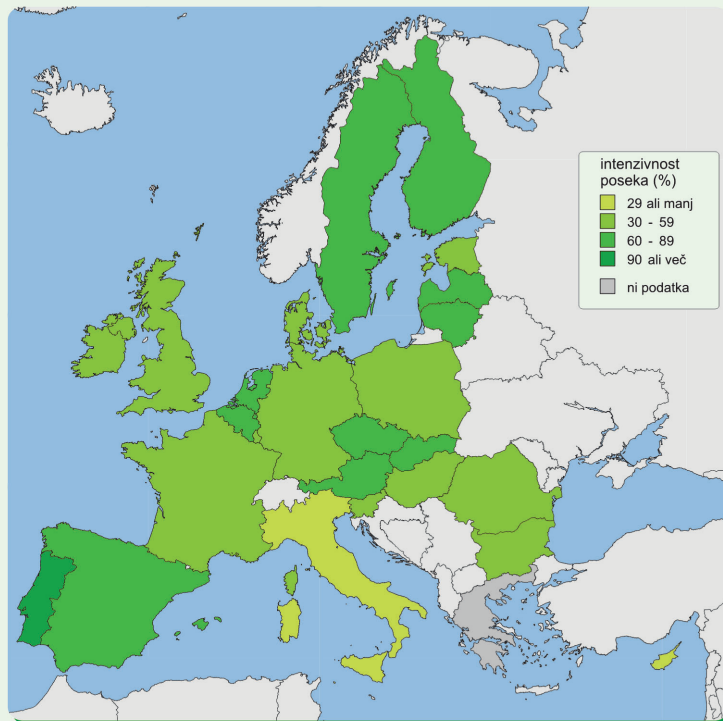
■ Intenzivnost poseka lesa se je med državami EU-27 leta 2005 precej razlikovala: najvišje stopnje intezivnosti poseka lesa so izkazovale Portugalska, Švedska, Belgija in Češka republika, najnižje pa Malta, Ciper in Italija; višjo od povprečja v EU-27 so leta 2005 izkazovale še Slovaška, Finska, Litva, Latvija, Nizozemska, Avstrija in Španija; Slovenija se je tedaj s 44-odstotno intenzivnostjo poseka uvrščala v skupino držav, katerih vrednost tega kazalnika je bila nižja od povprečja v EU-27. Približno enako stopnjo intenzivnosti poseka lesa kot Slovenija so izkazovale še Romunija, Združeno kraljestvo in Nemčija.

Foto: Miran Krpež

Karta 4: Intenzivnost poseka, EU-27, 2005

Vir: Eurostat

©SURS

2.3 Vrednost proizvodnje gozdarske dejavnosti

Tabela 6: Vrednost proizvodnje gozdarske dejavnosti, Slovenija

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	mio. EUR									
Proizvodnja skupaj	71,8	77,7	82,7	93,2	98,1	104,4	150,0	149,1	163,2	152,9
Iglavci, okrogel industrijski les	30,5	32,9	35,6	41,0	47,5	56,0	71,9	83,5	88,8	73,2
Listavci, okrogel industrijski les	28,9	35,3	34,0	35,8	23,2	12,3	22,6	24,6	28,7	27,0
Les za kurjavo (tudi les za oglje)	7,6	4,2	4,1	5,1	11,0	18,0	25,6	25,9	28,7	30,9
Drugi proizvodi	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,7	0,6	0,5
Gozdarske storitve	4,1	4,6	8,4	10,8	15,9	17,4	29,2	14,5	16,4	21,4

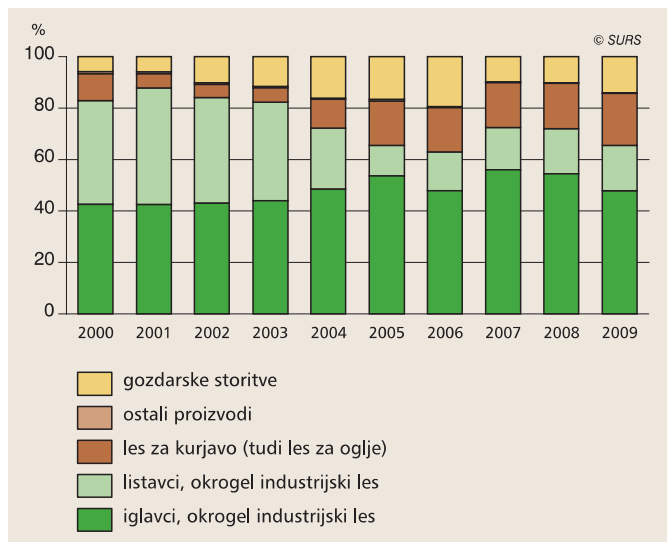
Vir: SURS

Tabela 7: Odkupne cene gozdnolesnih sortimentov, Slovenija

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	EUR/m ³									
Okrogel les, iglavci	25	27	28	26	33	36	41	50	55	50
Hlodi za žago in furnir	31	33	36	35	38	41	46	55	60	56
Les za celulozo in plošče	12	12	12	12	14	14	16	20	20	20
Drug okrogel ind. les	21	16	15	20	24	29	30	33	36	33
Okrogel les, listavci	57	49	47	52	59	50	54	57	64	56
Hlodi za žago in furnir	76	80	76	81	78	58	66	69	79	72
Les za celulozo in plošče	14	14	14	14	11	16	26	32	33	29
Drug okrogel ind. les	26	27	26	26	29	32	34	40	37	30
Les za kurjavo (iglavci in listavci)	14	14	14	14	15	19	26	33	31	31

Vir: SURS

Grafikon 8: Struktura proizvodnje gozdarske dejavnosti, Slovenija

Vir: SURS

- Gozdarska dejavnost obsega gojenje gozdov, sečnjo, nabiranje gozdnih dobrin in storitve za gozdarstvo.
- Vrednost proizvodnje gozdarske dejavnosti je od leta 2000 do leta 2009 večinoma naraščala. Leta 2000 je znašala 72 milijonov EUR, leta 2009 pa 153 milijonov EUR (torej se je več kot podvojila), vendar je bila v letu 2009 za okrog 6 % nižja kot v letu 2008.

■ V obdobju 2000–2009 je povprečna odkupna cena okroglega lesa iglavcev naraščala do leta 2008, odkupna cena okroglega lesa listavcev pa je med leti nihala, v letu 2009 pa je bila približno enaka kot v letu 2000.

■ Povprečne odkupne cene gozdnolesnih sortimentov so v obdobju med 2000 in 2009 nihale, po letu 2005 pa so se izraziteje dvigale cene okroglega lesa iglavcev, predvsem zaradi dražjih hlodov za žago in furnir. Povprečna cena okroglega lesa iglavcev je leta 2009 znova padla in dosegla 50 EUR za m³. Povprečne cene okroglega lesa listavcev so bile v vsem obdobju višje kot cene iglavcev, v letu 2009 pa je povprečna odkupna cena spet nekoliko padla, in sicer na 56 EUR za m³.

■ V strukturi proizvodnje gozdarske dejavnosti je med letoma 2000 in 2009 prevladoval okrogel industrijski les iglavcev in listavcev (ta vključuje hlode za žago in furnir, les za celulozo in plošče ter drug okrogel industrijski les), vendar je delež tega lesa upadal, in sicer je leta 2000 znašal 83 %, leta 2009 pa 66 % (torej je upadel skoraj za 18 %). Delež lesa za kurjavo je v opazovanem obdobju najbolj naraščal, predvsem zaradi manjšega deleža okroglega industrijskega lesa listavcev. Delež gozdarskih storitev je nihala; leta 2009 je dosegel 14 % od skupne proizvodnje gozdarske dejavnosti.

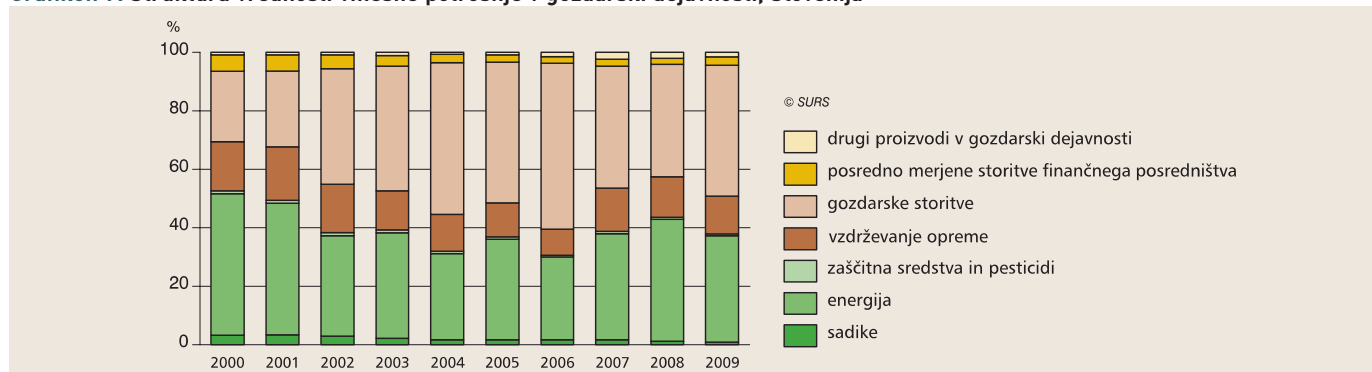
2.4 Vrednost vmesne potrošnje v gozdarski dejavnosti

Tabela 8: Vmesna potrošnja v gozdarski dejavnosti, Slovenija

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	mio. EUR									
Vmesna potrošnja	17,2	17,6	21,1	25,3	30,6	36,2	51,6	34,7	42,7	47,9
Sadike	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,9	0,6	0,5	0,5
Energija	8,3	7,9	7,3	9,1	9,0	12,5	14,6	12,6	17,8	17,4
Zaščitna sredstva in pesticidi	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
Vzdrževanje opreme	2,9	3,2	3,5	3,4	3,8	4,2	4,7	5,2	5,9	6,2
Gozdarske storitve	4,1	4,6	8,4	10,8	15,9	17,4	29,2	14,5	16,4	21,4
Posredno merjene storitve finančnega posredništva	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,9	1,2	0,8	0,9	1,4
Drugi proizvodi in storitve	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,7	0,8	0,9	0,7

Vir: SURS

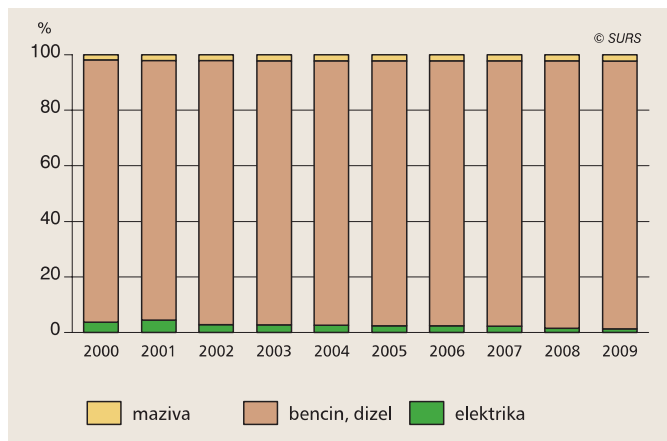
Grafikon 9: Struktura vrednosti vmesne potrošnje v gozdarski dejavnosti, Slovenija

Vir: SURS

Grafikon 10: Struktura potrošnje energentov v vmesni potrošnji, Slovenija

Vir: SURS

■ K skupni vrednosti vmesne potrošnje, ki vpliva na dodano vrednost gozdarske dejavnosti, je med 2000 in 2009 največ prispevala rast vrednosti gozdarskih storitev. Največjo vrednost so te dosegle leta 2006 (29,2 milijona EUR). Poleg gozdarskih storitev sta na vmesno potrošnjo bistveno vplivala tudi vzdrževanje opreme in potrošnja energije; vrednost energije je v obdobju 2000–2009 najhitreje naraščala, v letu 2009 pa dosegla več kot 17 milijonov EUR.

■ Vrednost gozdarskih storitev je v vmesni potrošnji med 2000 in 2009 večinoma predstavljala največji delež. Od leta 2000 se je njen delež povečal skoraj za 21 % in je v letu 2009 znašal skoraj 45 %. Delež potrošene energije je leta 2000 dosegel najvišjo vrednost, več kot 48 %, potem je počasi padal in leta 2009 je znašal nekaj več kot 36 %.

■ Izmed goriv je bilo za gozdarsko dejavnost porabljenega največ bencina in dizelskega goriva, in sicer sta k skupni vrednosti potrošene energije v 2009 prispevala 96,5 %. Njun delež je bil v celotnem obdobju stabilen, postopoma se je zmanjševala le poraba elektrike; njen delež se je od leta 2000, ko je znašal skoraj 4 %, do leta 2009 zmanjšal za 2,5 odstotne točke.

Foto: Barbara Kutin-Slatnar

2.5 Trgovina z lesom (uvoz, izvoz)

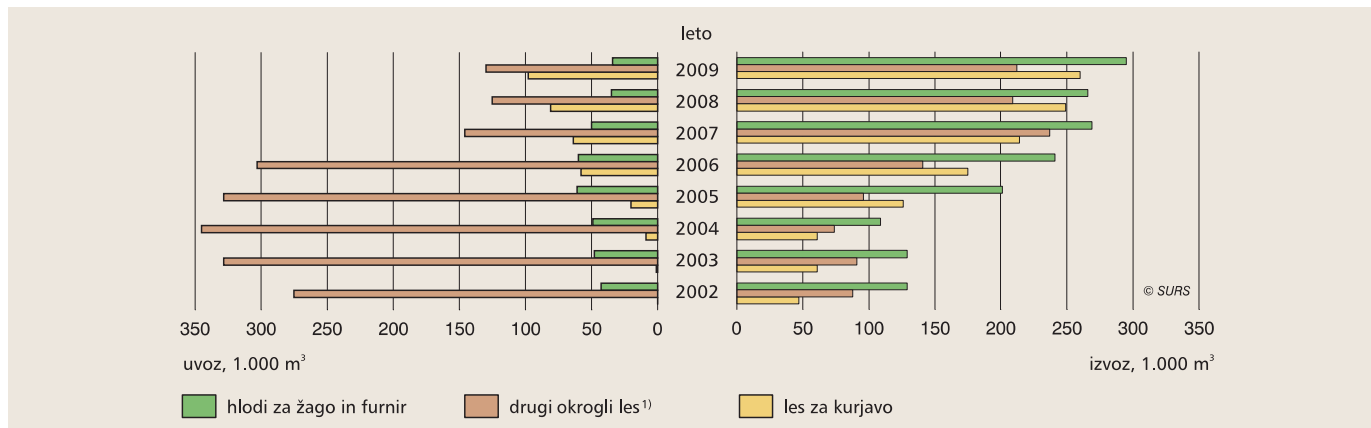
Tabela 9: Izvoz in uvoz okroglega lesa, Slovenija

Leto	Izvoz	Uvoz
2005	423	409
2006	557	421
2007	720	260
2008	724	241
2009	767	262

1.000 m³

Vir: SURS

Grafikon 11: Uvoz in izvoz okroglega lesa, Slovenija

■ Do leta 1999 sta izvoz in uvoz okroglega lesa v Sloveniji nihala. Od leta 1999 pa do leta 2004 je bila Slovenija neto uvoznik okroglega lesa. Potem se je od leta 2005 do leta 2009 izvoz okroglega lesa vsako leto povečeval, uvoza pa je bilo vsako leto manj. V strukturi uvoza v letu 2009 sta prevladovala les za celulozo in plošče ter drugi okrogel industrijski les oziroma les slabše kakovosti, in sicer s 87-odstotnim deležem.

■ V strukturi izvoza v letu 2009 je bilo skoraj 39 % hlodov za žago in furnir. Po podatkih zunanje trgovine je med sortimenti prevladoval izvoz hlodov iglavcev, in sicer v Avstrijo. Povečeval se je tudi izvoz lesa za kurjavo; v letu 2009 smo ga največ izvozili v Italijo.

¹⁾ Drugi okrogli les zajema les za celulozo in plošče ter drugi okrogli industrijski les.

Vir: SURS

Foto: Miran Krapež

3 Okoljski in socialni vidik gozdov

Foto: Urška Gata

Foto: Miran Krapež

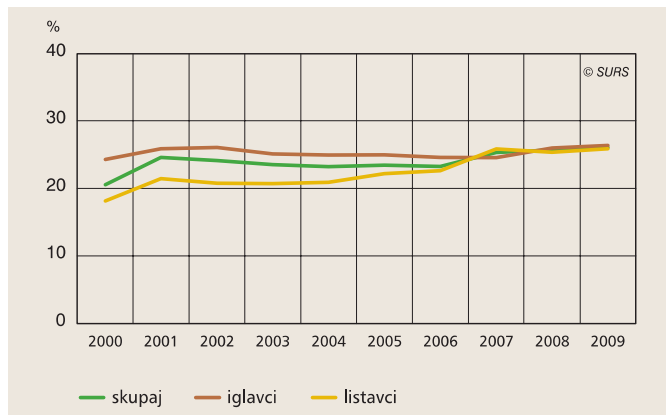
3.1 Zdravstveno stanje gozdov

Tabela 10: Povprečna osutost krošenj dreves, Slovenija

Leto	Skupaj
2005	23,5
2006	23,3
2007	25,4
2008	25,7
2009	26,1

Vir: Gozdarski inštitut Slovenije

Grafikon 12: Povprečna osutost krošenj dreves, Slovenija

Vir: Gozdarski inštitut Slovenije

■ Kot osnovni kazalnik za oceno zdravstvenega stanja dreves se uporablja osutost krošenj; ta izraža okularno ocenjen delež (v %) manjkajočih asimilacijskih organov (listov, iglic) v primerjavi z namišljenim normalnim drevesom istega socialnega položaja, iste drevesne vrste in z enakega rastišča. Ocenjuje se na 5 % natančno. Za poškodovano štejemo tisto drevo, katerega stopnja osutosti je višja od 25 %.

■ Povprečna stopnja osutosti dreves je bila v letu 2009 približno 26-odstotna ali skoraj za 0,5 % višja kot v letu 2008. Povprečni osutosti iglavcev in listavcev sta bili podobni. Tako je ta pri iglavcih znašala nekaj več kot 26 %, pri listavcih pa nekaj manj kot 26 %.

■ Od leta 2000 se je povprečna osutost krošenj zvišala za 5,5 %, v zadnjih petih letih pa za 2,6 %.

■ Povprečni indeks osutosti ali delež dreves, ki imajo osutost višjo od 25 %, je znašal v letu 2005 v Sloveniji 30,6 % in je bil nad povprečnim indeksom osutosti za države članice EU-27, ki je znašal 24 %.

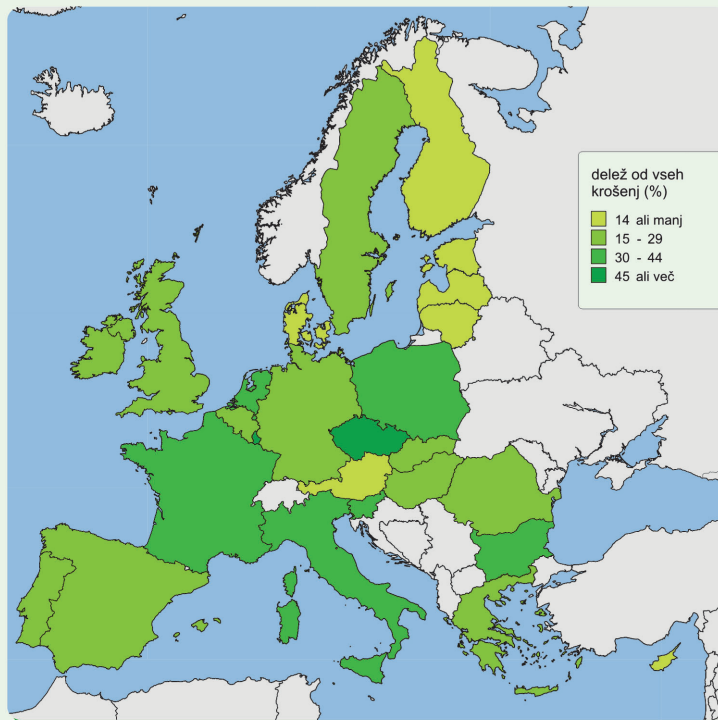

Foto: Urška Gale

Karta 5: Povprečna osutost krošenj dreves, EU-27, 2005

Vir: Eurostat

©SURS

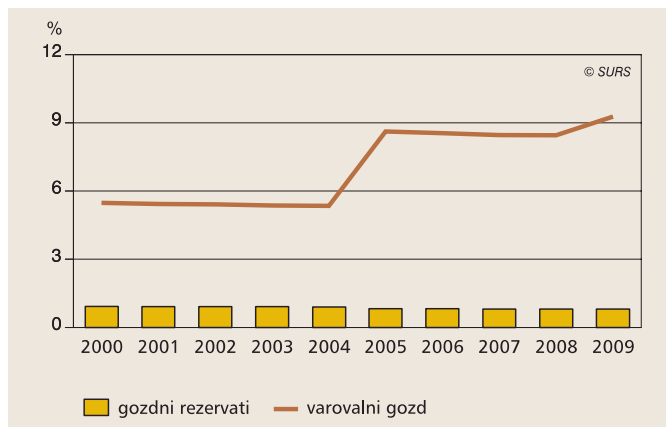
3.2 Gozdovi s posebnim namenom

Tabela 11: Varovalni gozd in gozdni rezervati, Slovenija

Leto	1.000 ha	
	Varovalni gozd	Gozdni rezervati
2000	62,2	10,5
2005	100,8	9,6
2007	100,2	9,6
2008	100,1	9,6
2009	110,1	9,6

Vir: Zavod za gozdove Slovenije

Grafikon 13: Varovalni gozd in gozdni rezervati, Slovenija

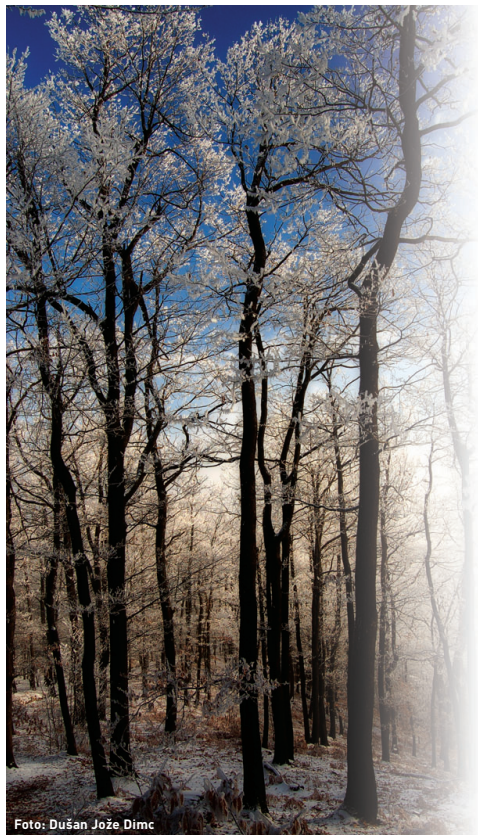
Vir: Zavod za gozdove Slovenije

■ Površina varovalnih gozdov v Sloveniji se povečuje: leta 2009 je ta obsegala 110.112 ha, tj. za 10 % več kot leta 2008 in za okoli 77 % več kot leta 2000.

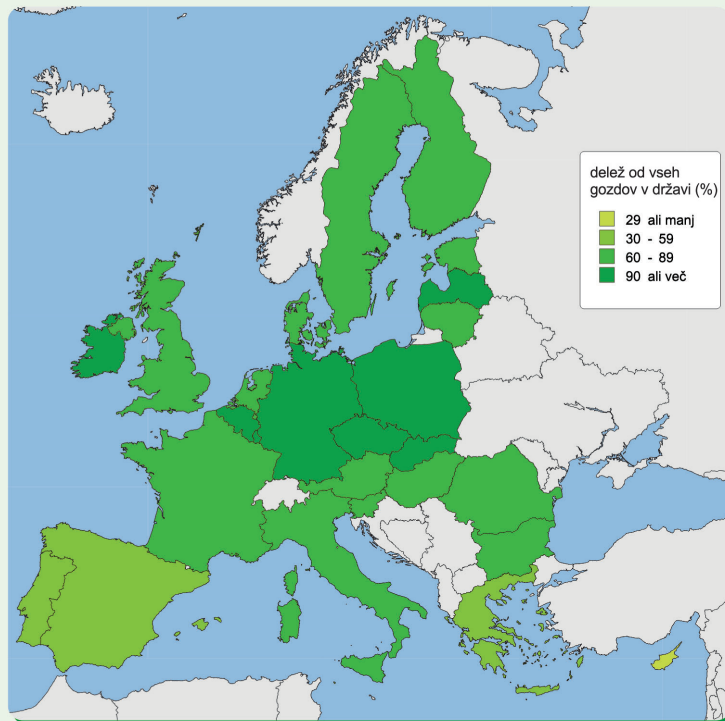
■ Leta 2009 je bilo v Sloveniji 9.619 ha gozdnih rezervatov oziroma gozdov, ki so prepuščeni naravnemu razvoju. Pomembni so za ohranjanje biotske raznovrstnosti v gozdovih in za raziskovanja, proučevanja in spremljanja naravnega razvoja gozdov ter za varstvo naravnih vrednot.

■ V letu 2005 je znašal delež gospodarskih gozdov, tj. večnamenskih gozdov in gozdov s posebnim namenom, v katerih so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni, v EU-27 okoli 73 % od skupne površine gozdov. Največje deleže gospodarskih gozdov so med državami članicami EU-27 izkazovale Nemčija (99 %), Luksemburg (97 %) in Belgija (96%), najmanjše pa Ciper (11 %), Španija (37 %) ter Portugalska (52 %) in Grčija (53 %).

■ Slovenija se je v letu 2005 z 88-odstotnim deležem gospodarskih gozdov uvrstila med države članice EU-27 z večjim deležem gospodarskih gozdov.

Karta 6: Gospodarski gozdovi, EU-27, 2005

Vir: Eurostat

©SURS

3.3 Les, vir obnovljive energije

Tabela 12: Poraba lesa in lesnih odpadkov za energetske namene, Slovenija

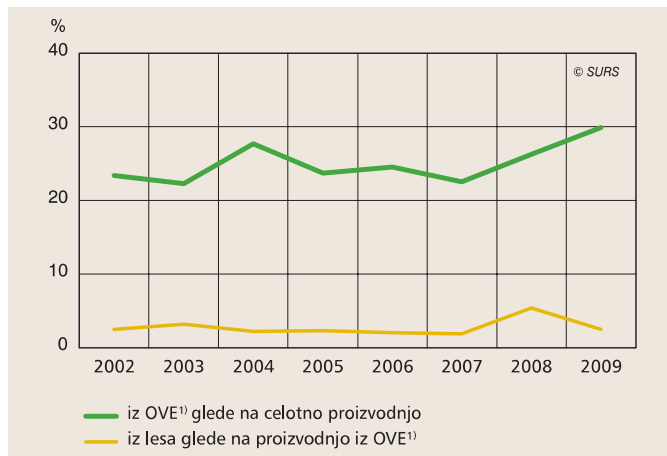
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	1.000 m ³							
Poraba skupaj	2.673,1	2.893,5	2.916,9	2.970,3	2.951,9	2.985,7	3.265,6	3.022,8
Proizvodnja elektrike in toplote	95,3	127,6	172,6	173,7	167,4	165,4	512,1	356,0
Končna poraba lesa	2.577,8	2.765,9	2.744,3	2.796,6	2.784,5	2.820,3	2.753,5	2.666,9

Vir: SURS

Tabela 13: Proizvodnja električne energije in končna poraba energije, Slovenija

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	GWh							
Proizvodnja električne energije skupaj	14.600,0	13.821,0	15.272,0	15.117,0	15.115,0	15.043,0	16.398,0	16.401,0
od tega iz obnovljivih virov energije	3.414,0	3.085,0	4.223,0	3.580,0	3.706,0	3.382,0	4.310,0	4.910,0
od tega iz lesa in druge trdne biomase	83,8	98,1	92,5	81,6	75,5	62,8	232,4	119,6
	TJ							
Končna poraba energije skupaj	19.9040	20.7121	21.2941	216.960	218.928	217.253	231.069	204.776
od tega iz obnovljivih virov energije	16.634	18.051	18.414	18.922	18.365	18.184	18.416	18.176
od tega iz lesa in druge trdne biomase	1.6578	17.676	17.940	18.345	17.545	16.977	16.710	16.116

Vir: SURS

Grafikon 14: Proizvodnja električne energije, Slovenija

¹⁾ OVE, obnovljivi viri energije

Vir: SURS

■ Poraba lesa in lesnih odpadkov za energetske namene je do leta 2008 večinoma naraščala in tedaj dosegla najvišjo vrednost, 3,2 milijona m³. V letu 2009 je v primerjavi s predhodnim letom upadla za 7,4 %. Končna poraba lesa (ta vključuje porabo lesa v gospodinjstvih ter v predelovalnih dejavnostih, gradbeništvu in rudarstvu) je v skupni porabi lesa pomenila večinski delež; leta 2009 je znašala 2,6 milijona m³.

- Celotna proizvodnja električne energije je v obdobju 2002–2009 nihala. Leta 2009 je bila za 12 % večja kot leta 2002, znašala je 16.400 GWh; od tega je bilo 30 % proizvedenih iz obnovljivih virov energije. Od tega je bilo 96 % električne energije proizvedenih v hidroelektrarnah, več kot 2 % pa iz lesa in druge trdne biomase. Delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije je leta 2009 znašal 9 %; večino je predstavljal les za ogrevanje in porabo v gospodinjstvih.
- Proizvodnja električne energije iz lesa in druge trdne biomase je dosegla najvišjo vrednost leta 2008, ko je znašala 232 GWh, v letu 2009 pa je precej upadla, vendar je bila v primerjavi z letom 2002 večja skoraj za 43 %. Končna poraba energije iz lesa je do leta 2005 naraščala, potem je začela upadati in leta 2009 je dosegla najnižjo vrednost po 2005; v primerjavi z letom 2008 pa je upadla za 3,6 %.

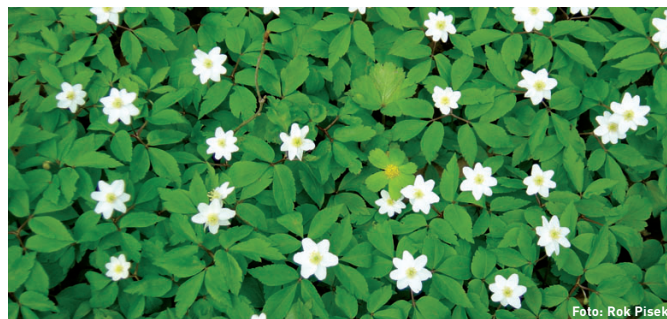

Foto: Rok Pisek

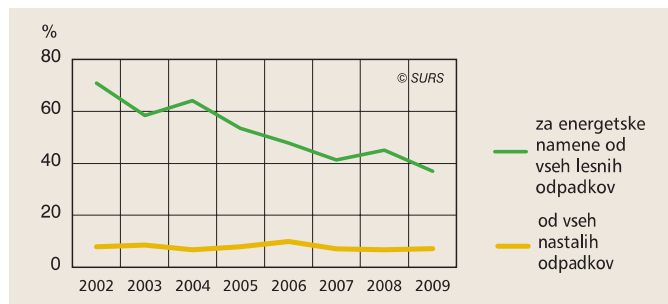
3.4 Lesni odpadki

Tabela 14: Nastali odpadki, Slovenija

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	1.000 t							
Odpadki skupaj	4.928,9	5.520,2	6.947,1	6.514,1	6.896,7	7.035,6	7.034,2	6.760,4
Lesni odpadki	390,4	476,4	472,8	516,0	685,5	500,0	480,7	494,7
od tega za energetske namene	277,2	278,6	303,5	276,7	328,1	206,6	217,0	182,7

Vir: SURS

Grafikon 15: Lesni odpadki, Slovenija

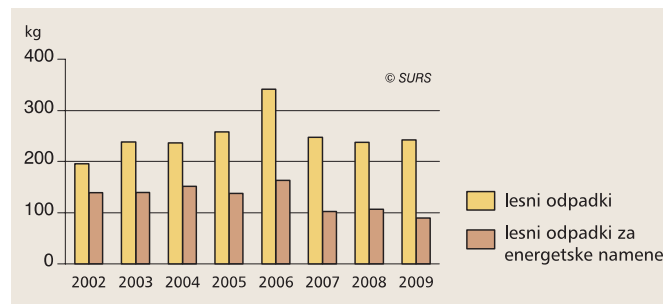

Vir: SURS

■ Količina letno nastalih lesnih odpadkov se je v obdobju 2000–2006 povečevala, po letu 2007 pa se je zmanjšala na manj kot 500.000 ton. Največja količina lesnih odpadkov za energetske namene je bila značilna za leto 2006, leta 2009 pa je dosegla najnižjo raven (44 % manj kot v letu 2006), predvsem zaradi povečane nadaljnje predelave (reciklaže) lesnih odpadkov.

■ Delež lesnih odpadkov za energetske namene od vseh nastalih lesnih odpadkov je od leta 2002 do 2009 precej upadel, in sicer kar za

Grafikon 16: Nastali lesni odpadki na prebivalca, Slovenija

Vir: SURS

34 odstotnih točk. Delež lesnih odpadkov od vseh nastalih odpadkov se je v obdobju 2002–2009 gibal okrog 8 %, v letu 2009 pa se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 0,5 %.

■ Količina nastalih lesnih odpadkov na prebivalca se je v Sloveniji po letu 2006 zmanjševala, in sicer do leta 2008, leta 2009 pa se je v primerjavi z letom 2008 znova povečala, in sicer skoraj za 2 %.

3.5 Pestrost živalskih in rastlinskih vrst

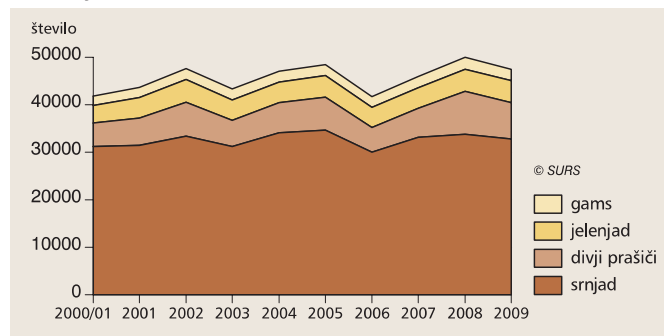
Tabela 15: Rastlinske in živalske vrste, vezane na gozd, glede na njihovo število in ogroženost, Slovenija

	Ogrožene vrste, vezane na gozd	Vse vrste, vezane na gozd	Vse ogrožene vrste	Vse vrste v Sloveniji
Rastline	47	950	330	3.000
Dvoživke	11	17	18	19
Plazilci	10	10	20	20
Ptice	46	95	116	365
Sesalci	25	70	29	79

Vir: Perko, F. (2004): Gozd in gozdarstvo Slovenije

- Gozdovi v Sloveniji so bogati z naravnimi vrednotami. Odlikuje jih tudi velika biotska raznovrstnost živalskega in rastlinskega sveta. Zaradi ohranjenih gozdov sodi Slovenija med tistih nekaj evropskih držav, v katerih še vedno srečamo v naravi vse tri velike evropske plenilce: rjavega medveda, volka in risa. V gozdu živita tudi velik delež dvoživk in velik delež sesalcev.
- V gozdovih Slovenije so najštevilčnejše vrste divjadi parkljasti rastlinojedi. Splošno sta razširjena srnjad in divji prašič, nekoliko manj pa navadni jelen in gams. Jelen in gams živita v Julijskih in Kamniških Alpah, Karavankah in v nekaterih gozdnatih območjih Pohorja in Dinaridov, jelenjad pa še v predalpskem svetu in v Prekmurju.

Grafikon 17: Odvzem¹⁾ najštevilčnejših vrst gozdnih živali, Slovenija

¹⁾ Do leta 2001 so podatki prikazani za lovska leta (od 1. aprila do 31. marca naslednjega leta), nato pa za koledarska leta.

Vir: Zavod za gozdove Slovenije

- Številčnost rastlinojede divjadi je v Sloveniji naraščala vse od druge svetovne vojne do zgodnjih devetdesetih letih prejšnjega stoletja, predvsem srnjad in navadni jelen; od takrat pa sta ti dve vrsti divjadi številčno nekoliko upadli.
- Načrtovani odvzem najštevilčnejših vrst gozdnih živali je bil v letu 2009 v povprečju za celo Slovenijo realiziran v mejah dopustnih odmikov, navedenih v letnih lovskoupravljaljskih načrtih lovskoupravljaljskih območij.
- Primerjava z nekajletnimi odvzemi je pokazala, da odvzem v absolutnem smislu pri vseh rastlinojedih vrstah stagnira, pri divjem prašiču pa so bila večletna nihanja pri realizaciji odvzema izrazitejša.

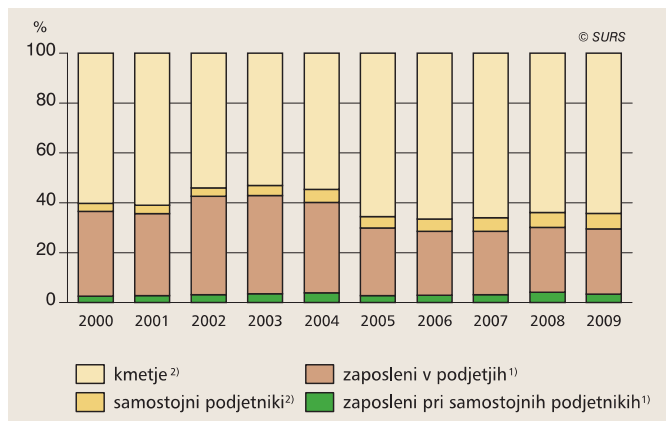
3.6 Bruto dodana vrednost in zaposlenost v gozdarski dejavnosti

Tabela 17: Vrednost proizvodnje in BDV v gozdarski dejavnosti, Slovenija

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Proizvodnja (mio. EUR)	71,8	77,7	82,7	93,2	98,1	104,4	150,0	149,1	163,2	152,9
BDV (mio. EUR)	54,7	60,1	61,6	68,0	67,5	68,2	98,4	114,4	120,5	105,0
BDV na zaposlenega (EUR)	10.639,9	11.936,0	10.905,9	13.096,2	14.511,4	11.381,3	16.794,1	18.942,6	19.520,4	17.356,9

Vir: SURS

Grafikon 18: Struktura zaposlenih v gozdarski dejavnosti, Slovenija

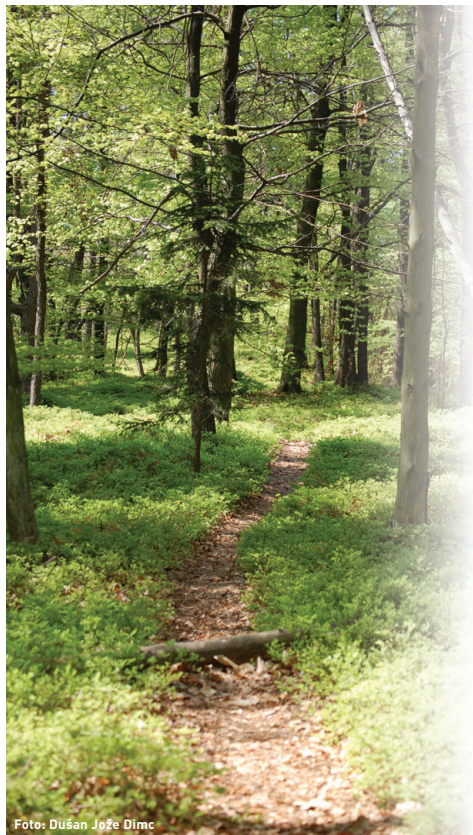
¹⁾ Plačana delovna sila.

²⁾ Neplačana delovna sila.

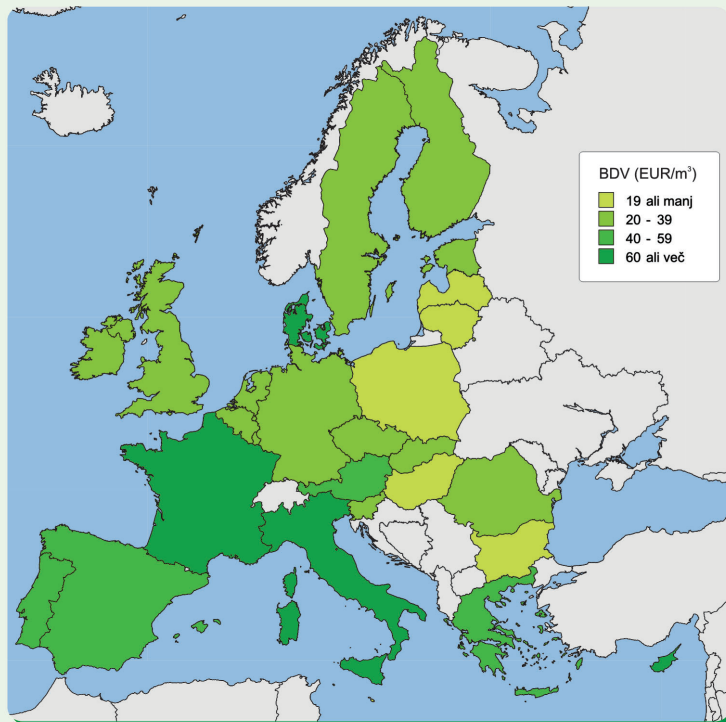
Vir: SURS

■ Bruto dodana vrednost (BDV) v gozdarstvu je kazalnik, ki omogoča primerjavo te gospodarske dejavnosti z drugimi dejavnostmi v nacionalnem gospodarstvu. Vrednost tega kazalnika je med 2000 in 2009 v Sloveniji večinoma naraščala. V 2008 je dosegla več kot 120 milijonov EUR, v 2009 pa je v primerjavi s predhodnim letom upadla za 13 %; znašala je 105 milijonov EUR.

■ Zaposlenost v gozdarstvu se zaradi upoštevanja občasnega in sezonskega dela meri v polnovrednih delovnih močeh (PDM). Celotna delovna sila v gozdarstvu zajema plačano in neplačano delovno silo. V strukturi zaposlenih v gozdarstvu je delež neplačane delovne sile – ta vključuje kmete, ki imajo gozd, in samostojne podjetnike – naraščal, in sicer se je od leta 2000 povečal za 7 odstotnih točk; leta 2000 je znašal 63,4 %, leta 2009 pa 70,4 %. Okrog 90 % neplačane delovne sile so v celotnem opazovanem obdobju predstavljali kmetje.

Karta 7: BDV gozdarske dejavnosti, EU-27, 2005

Vir: Eurostat

©SURS

Foto: Miran Krapež

4 Razvojne možnosti v gozdarski dejavnosti

Foto: Miran Krapež

Foto: Grzegorz Blachowski

4.1 Storilnost

Tabela 18: Storilnost v gozdarski dejavnosti, Slovenija

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
PDM	5.137	5.033	5.645	5.189	4.653	5.994	5.858	6.037	6.173	6.051
Gospodarski gozdovi (1.000 ha)	1.061,6	1.070,2	1.077,0	1.085,2	1.091,1	1.058,8	1.064,0	1.073,4	1.075,4	1.066,4
Število PDM/1.000 ha	4,8	4,7	5,2	4,8	4,3	5,7	5,5	5,6	5,7	5,7

Vir: SURS

4.2 BDV na zaposlenega

Tabela 19: Bruto dodana vrednost na zaposlenega v gozdarski dejavnosti, Slovenija

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BDV v gozdarstvu (mio. EUR)	54,7	60,1	61,6	68,0	67,5	68,2	98,4	114,4	120,5	105,0
BDP (mio. EUR)	17.744,6	20.396,2	22.758,2	25.114,0	27.073,0	28.750,0	31.050,0	34.568,0	37.305,0	35.384,0
Zaposlenost (PDM)	5.137	5.033	5.645	5.189	4.653	5.994	5.858	6.037	6.173	6.051
BDV na zaposlenega (EUR)	10.639,9	11.936,0	10.905,9	13.096,2	14.511,4	11.381,3	16.794,1	18.942,6	19.520,4	17.356,9
BDV/BDP (%)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3

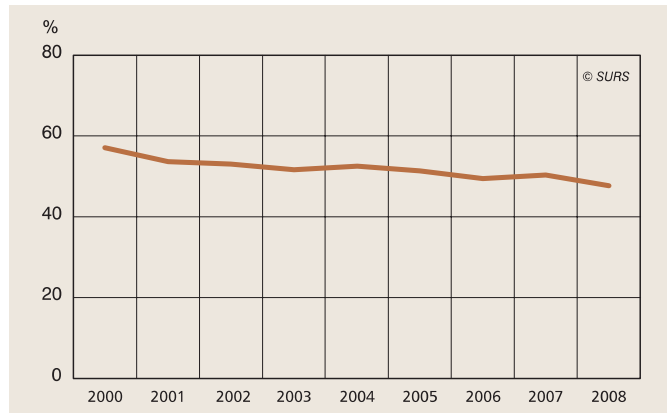
Vir: SURS

4.3 Izpusti CO₂

Tabela 20: Trendi izpustov CO₂, Slovenija

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
	Gg									
CO ₂ skupaj	15.176,9	16.094,4	16.240,8	15.990,8	16.345,2	16.626,1	16.805,8	16.930,4	17.899,8	
CO ₂ z upoštevanjem ponorov	6.516,8	7.465,1	7.626,2	7.724,2	7.761,1	8.092,8	8.504,9	8.417,6	9.366,3	
% zmanjšanja izpustov zaradi ponorov	57,1	53,6	53,0	51,7	52,5	51,3	49,4	50,3	47,7	

Vir: ARSO

Grafikon 19: Zmanjšanje izpustov CO₂ zaradi ponorov, Slovenija

Vir: ARSO

4.4 Izobraževanje na področju lesarstva in gozdarstva

Tabela 22: Udeleženci izobraževanja, ki so končali izobraževanje na področju lesarstva in gozdarstva, Slovenija

	1999/00	2008/09
Srednješolsko izobraževanje		
Mladina – skupaj	24.775	21.003
Lesarsko področje	841	477
Gozdarsko področje	29	39
Odrasli – skupaj	5.966	4.396
Lesarsko področje	72	57
Gozdarsko področje	10	2
Višješolsko in visokošolski do- in podiplomsko izobraževanje		
Število programov	10	21
Diplomanti – skupaj	11.282	14.933
Lesarstvo	50	80
Gozdarstvo	51	44

Vir: SURS

Foto: Dušan Jože Dimc

- **Razmeroma veliki vložki dela v gozdarstvu glede na nekatere druge države članice EU-27 lahko odražajo večjo razgibanost površja in hkrati bolj trajnostne načine izkoriščanja gozda v Sloveniji.** Zaposlenost v gozdarstvu – ta se izraža s številom polnovrednih delovnih moči (PDM) – se je v obdobju med 2000 in 2009, razen v 2004, gibala med 5.000 PDM in 6.000 PDM. Po letu 2007 je število zaposlenih preseгло 6.000 PDM. Storitnost gozdarske dejavnosti – ta pa se izraža s številom PDM na površino gospodarskih gozdov – se je po letu 2004 zmanjšala, saj je bilo v letu 2009 potrebnih kar 1,4 PDM več kot v 2004. Število zaposlenih se je leta 2009 v primerjavi z letom 2000 povečalo za 0,9 PDM/1.000 ha in doseglo skoraj 6 PDM/1.000 ha gospodarskih gozdov.
- **Gozdarska dejavnost v Sloveniji z gospodarskega vidika doslej ni bila pomembna, upoštevati pa je treba tudi njene socialne in okoljske funkcije.** Delež bruto dodane vrednosti v bruto domačem proizvodu, ki izraža gospodarski pomen posamezne dejavnosti, je bil za gozdarstvo med 2000 in 2009 stabilen, vendar izrazito nizek, celo nižji od 1 %. V celotnem obdobju, razen v 2004 in 2005, je znašal 0,3 %. Bruto dodana vrednost na zaposlenega, ki je merilo produktivnosti dejavnosti, je med letoma 2000 in 2009 nihala, leta 2009 pa v primerjavi z letom 2008 upadla za 11 %.
- **Povečevanje poseka v Sloveniji v okviru trajnostnega gospodarjenja z gozdom je še dopustno.** Razlika med možnim in dejanskim posekom v letu 2009 kaže le 66-odstotno realizacijo poseka.
- **Gozdovi so pomemben vir ponora (skladiščenja) ogljika.** Po podatkih Gozdarskega inštituta Slovenije v povprečju 1 hektar gozda v Sloveniji letno v nadzemni in podzemni lesni masi akumulira 9 ton CO₂. Po podatkih Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO) so v obdobju 2000–2008 količine vseh izpustov CO₂ v Sloveniji naraščale. Leta 2008 so izpusti CO₂ z upoštevanjem ponorov znašale več kot 9000 gigagramov, to je za 44 % več kot leta 2000. Delež zmanjšanja izpustov CO₂ zaradi ponorov se je gibal okoli 50 %, leta 2008 pa je nekoliko upadel, znašal je okoli 48 %.
- **Gozdarstvo in lesarstvo sta zanimivi področji izobraževanja in tudi priložnost za zaposlitev.** Delež oseb, ki so končale srednješolsko izobraževanje na področju lesarstva in gozdarstva, med vsemi osebami, ki so končale srednješolsko izobraževanje, je v letu 2000 obsegal 3 %, v letu 2009 pa 2 %. Delež diplomantov terciarnega izobraževanja s področja gozdarstva in lesarstva med vsemi diplomanti terciarnega izobraževanja v Sloveniji pa je v letu 2000 in v letu 2009 obsegal malo manj kot 1 %, čeprav se je število različnih programov iz navedenih področij izobraževanja na terciarni ravni podvojilo. Podatki kažejo, da se zanimanje za programe izobraževanja iz področij lesarstva in gozdarstva v zadnjih deset letih ni povečalo; iz podrobnih podatkov je razvidno, da se je celo nekoliko zmanjšalo. To predstavlja priložnosti za spodbujanje zanimanja za področja izobraževanja, ki bodo tudi v prihodnje pomembna pri trajnostnem gospodarjenju z gozdom in lesom.

DODATEK

Seznam avtohtonih drevesnih vrst na Slovenskem

1. *Abies alba* Mill. – navadna jelka
2. *Picea abies* (L.) Karst. – navadna smreka
3. *Larix decidua* Mill. – evropski macesen
4. *Pinus sylvestris* L. – rdeči bor
5. *Pinus nigra* Arnold – črni bor
6. *Pinus mugo* Turra – rušje
7. *Pinus cembra* L. – cemprin
8. *Juniperus communis* L. – navadni brin
9. *Juniperus oxycedrus* L. – rdečeplojni brin
10. *Taxus baccata* L. – tisa
11. *Laurus nobilis* L. – lovor
12. *Fagus sylvatica* L. – navadna bukev
13. *Quercus robur* L. – dob
14. *Quercus petraea* (Matt.) Liebl. – graden
15. *Quercus pubescens* Willd. – puhasti hrast
16. *Quercus cerris* L. – cer
17. *Quercus ilex* L. – črnika
18. *Quercus crenata* Lam. – oplutnik
19. *Castanea sativa* Mill. – pravi kostanj
20. *Betula pendula* Roth – navadna breza
21. *Betula pubescens* Ehrh. – puhasta breza
22. *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. – črna jelša
23. *Alnus incana* (L.) Moench – siva jelša
24. *Carpinus betulus* L. – navadni beli gaber
25. *Carpinus orientalis* Mill. – kraški beli gaber
26. *Ostrya carpinifolia* Scop. – navadni črni gaber
27. *Ulmus glabra* Huds. – gorski brest
28. *Ulmus carpinifolia* Gled. – poljski brest
29. *Ulmus laevis* Pallas – vez, dolgopecljati brest
30. *Celtis australis* L. – navadni koprivovec
31. *Juglans regia* L. – navadni oreh¹¹
32. *Prunus avium* L. – divja češnja
33. *Prunus mahaleb* L. – rešeljka
34. *Prunus padus* L. – čremsa
35. *Malus sylvestris* (L.) Mill. – lesnika
36. *Pyrus pyraeaster* (L.) Burgsd. – drobnica
37. *Pyrus spinosa* Forsk. – mandljevolistna hruška
38. *Sorbus aucuparia* L. – jerebika
39. *Sorbus aria* (L.) Crantz – mokovec
40. *Sorbus torminalis* (L.) Crantz – brek
41. *Sorbus domestica* L. – skorš
42. *Crataegus laevigata* (Poir.) DC. – navadni glog
43. *Crataegus monogyna* Jacq. – enovratni glog
44. *Cercis siliquastrum* L. – navadni jadikovec
45. *Laburnum alpinum* (Mill.) Bercht. & J. Presl. – alpski nagnoj
46. *Laburnum anagyroides* Medik. – navadni nagnoj
47. *Pistacia terebinthus* L. – terebint
48. *Acer pseudoplatanus* L. – gorski javor
49. *Acer platanoides* L. – ostrolistni javor
50. *Acer campestre* L. – maklen
51. *Acer monspessulanum* L. – trokrpi javor
52. *Acer obtusatum* Waldst. & Kit. ex Willd. – topokrpi javor
53. *Acer tataricum* L. – tatarski javor²¹
54. *Salix caprea* L. – iva
55. *Salix alba* L. – bela vrba
56. *Salix eleagnos* Scop. – siva vrba
57. *Salix fragilis* L. – krhka vrba
58. *Salix daphnoides* Vill. – volčinasta vrba
59. *Salix viminalis* L. – beka
60. *Salix triandra* L. – mandljasta vrba
61. *Populus nigra* L. – črni topol
62. *Populus alba* L. – beli topol
63. *Populus tremula* L. – trepetlika
64. *Tilia cordata* Mill. – lipovec
65. *Tilia platyphyllos* Scop. – lipa
66. *Ilex aquifolium* L. – navadna bodika
67. *Arbutus unedo* L. – jagodičnica
68. *Fraxinus excelsior* L. – veliki jesen
69. *Fraxinus ornus* L. – mali jesen
70. *Fraxinus angustifolia* Vahl – poljski jesen
71. *Phillyrea latifolia* L. – širokolistna zelenika

¹¹ V Sloveniji ni avtohton, vendar ga gojimo že več kot 3000 let in ga zato lahko štejemo za udomačenega.

²¹ V Sloveniji velja za avtohtono vrsto, vendar je najverjetneje izumrla vrsta.

Vir: Brus R.

Definicije nekaterih uporabljenih pojmov

Gozd je po Zakonu o gozdovih zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem v obliki sestoja ali z drugim gozdnim rastjem, ki zagotavlja katero koli funkcijo gozda. Gozd po tem zakonu so tudi vsa zemljišča v zaraščanju, ki so kot gozd določena v prostorskem delu gozdno-gospodarskega načrta.

Druga gozdna zemljišča so zemljišča, porasla z gozdnim drevjem ali drugim gozdnim rastjem, s površino najmanj 0,25 hektarja, ki niso gozd in ki se zadnjih 20 let niso uporabljala v kmetijske namene. Med druga gozdna zemljišča se uvrščajo tudi obore v gozdovih za rejo divjadi in zemljišča pod daljnovodi v gozdu s površino najmanj 0,25 hektarja.

Gospodarski gozdovi (definicija Eurostata) so gozdovi, namenjeni za proizvodnjo lesa, za katero ni pravnih, ekonomskih ali okoljskih omejitev, ki bi vplivale na oskrbo z lesom.

Varovalni gozdovi so gozdovi, ki varujejo zemljišča usadov, izpiranja in krušenja, gozdovi na strmih obronkih ali bregovih voda, gozdovi, ki so izpostavljeni močnemu vetru, gozdovi, ki v hudourniških območjih zadržujejo prenaplno odtekanje vode in zato varujejo zemljišča pred erozijo in plazovi, gozdni pasovi, ki varujejo gozdove in zemljišča pred vetrom, vodo, zameti in plazovi, gozdovi v kmetijski in primestni krajini z izjemno poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ter gozdovi na zgornji meji gozdne vegetacije.

Sonaravno, trajnostno gospodarjenje je način ravnanja z gozdnimi ekosistemi, ki temelji na negi gozda in zagotavlja njihovo ohranitev, povečevanje pestrosti avtohtonih rastlinskih in živalskih vrst ter vzpostavljanje biološkega ravnotežja.

Bruto dodana vrednost predstavlja kategorijo računa proizvodnje, ki omogoča primerjavo notraj nacionalnega gospodarstva ter mednarodno primerjavo. Enaka je proizvodnji gozdarske dejavnosti in osnovnih cenah, zmanjšani za vmesno potrošnjo v kupčevih cenah.

Bruto domači proizvod je enak dodani vrednosti v osnovnih cenah, povečani za davke na proizvode in zmanjšani za subvencije za proizvode. Enak je vsoti dodane vrednosti v osnovnih cenah vseh domačih (rezidenčnih) proizvodnih enot in neto davkov na proizvode (davki na proizvode, zmanjšani za subvencije za proizvode).

Zaposlenost v gozdarstvu se zaradi upoštevanja občasnega in sezonskega dela meri v polnovrednih delovnih močeh (PDM). Ena PDM je ekvivalent za osebo, ki je v kmetijstvu ali gozdarstvu zaposlena s polnim delovnim časom eno leto (1.800 ur). Celotna delovna sila v gozdarstvu zajema plačano in neplačano delovno silo (zaposlene in samozaposlene osebe, vključno s pomagajočimi družinskimi člani).

Evropsko primerljiva kmetijska gospodarstva so tista, ki imajo najmanj 1 ha kmetijskih zemljišč v uporabi ali tista, ki imajo manj kot 1 ha kmetijskih zemljišč v uporabi, vendar imajo:

- najmanj 10 a kmetijskih zemljišč in 90 a gozda, ali
- najmanj 30 a vinogradov in/ali sadovnjakov, ali
- najmanj 2 glavi velike živine (GVŽ), ali
- 15 do 30 a vinogradov in 1 do 2 GVŽ, ali
- več kot 50 panjev čebel, ali
- pridelujejo zelenjadnice, zelišča, jagode in gojene gobe ter cvetje in okrasne rastline za prodajo.

STATISTIČNO ZNAMENJE, OKRAJŠAVE IN MERSKE ENOTE

%	odstotek	OVE	obnovljivi viri energije
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje	PDM	polnovredna delovna moč
BDP	bruto domači proizvod	SURS	Statistični urad Republike Slovenije
BDV	bruto dodana vrednost	Gg	gigagram
EU	Evropska unija	GWh	gigavatna ura
EU-27	vse države članice Evropske unije	ha	hektar
EUR	evro	kg/preb.	kilogrami na prebivalca
Eurostat	statistični urad Evropske unije	m ²	kvadratni meter
GGE	gozdogospodarske enote	m ³	kubični meter
GGO	gozdogospodarska območja	mio.	milijon
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije	t	tona
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	TJ	teradžul = 10 ¹² džulov

Seznam kratic za imena tujih držav

Ime države	Kratica	Ime države	Kratica
SKUPAJ EU-27	EU-27	Litva	LT
Avstrija	AT	Luksemburg	LU
Belgija	BE	Madžarska	HU
Bolgarija	BG	Malta	MT
Čiper	CY	Nemčija	DE
Češka republika	CZ	Nizozemska	NL
Danska	DK	Poljska	PL
Estonija	EE	Portugalska	PT
Finska	FI	Romunija	RO
Francija	FR	Slovaška	SK
Grčija	EL	Slovenija	SI
Irska	IE	Španija	ES
Italija	IT	Švedska	SE
Latvija	LV	Združeno kraljestvo	UK

Viri in literatura

Statistični letopis. (2005). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Statistični letopis. (2006). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Statistični letopis. (2007). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Statistični letopis. (2008). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Statistični letopis. (2009). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Statistični letopis. (2010). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Brus R. (2004). *Drevesne vrste na Slovenskem*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Klun, J., Kranjc, N., Mihelič, M., Piškur, B., Piškur, M., Premrl, T., Robek, R., Sinjur, I. (2009):

Lesna goriva: drva in lesni sekanci: proizvodnja, standardi kakovosti in trgovanje. Ljubljana: Gozdarski inštitut Slovenije. Založba Silva Slovenica.

Lebedys, A. (2008). Contribution of the forestry sector to national statistics, 1990 - 2006. *Forest finance. Working paper* FSFM/ACC/08. FAO.

Pridobljeno 16. 2. 2011 s spletne strani:

www.fao.org/docrep/011/k4588e/k4588e00.htm

Perko, F. (2004): *Gozd in gozdarstvo Slovenije*. Ljubljana: Zveza gozdarskih društev Slovenije. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS. Zavod za gozdove Slovenije.

Forestry statistics. (2009). *Eurostat Pocketbooks*. European Commission, Eurostat. Pridobljeno 16. 2. 2011 s spletne strani:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-78-09-993/EN/KS-78-09-993-EN.PDF

Gozdovi za ljudi. Mednarodno leto gozdov. 2011. Ljubljana: MKGP. Pridobljeno 16. 2. 2011 s spletne strani: <http://www.letogozdov.si/>

Poročilo o spremljanju stanja gozdov za leto 2009. (2010). Ljubljana: Gozdarski inštitut Slovenije. Pridobljeno 11. 3. 2011 s spletne strani:

http://www.gozdis.si/fileadmin/user_upload/porocilo_po_pravilniku_varstva_gozdov_2009_30062010_2038.pdf

Poročilo Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih za leto 2009. (2010). Ljubljana: Zavod za gozdove Slovenije. Pridobljeno 10. 3. 2011 s spletne strani:

http://www.zgs.gov.si/fileadmin/zgs/main/img/PDF/LETNA_POROCILA/Porgozd09a3.pdf

UNFCCC - GHG Report 2008. *Eionet, Central Data Repository*. EEA. Pridobljeno 16. 2. 2011 s spletne strani:

<http://cdr.eionet.europa.eu/si/un/colrftjsw>

Izvoz in uvoz okroglega lesa, Slovenija, 2009 – končni podatki. (29. 9. 2010). *Prva objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno 10. 2. 2011 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3436

Izvoz in uvoz okroglega lesa, Slovenija, 2008. (29. 9. 2009). *Prva objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno 10. 2. 2011 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2646

Izvoz in uvoz okroglega lesa, Slovenija, 2007. (12. 9. 2008). *Prva objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno 10. 2. 2011 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1852

Izvoz in uvoz okroglega lesa, Slovenija, 1991–2006. (05. 5. 2008). *Prva objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno 10. 2. 2011 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1587

Okolje in naravni viri. Kmetijstvo in ribištvo. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno 10. 3. 2011 s spletne strani:

<http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Okolje/Okolje.asp>

Register prostorskih enot, Geodetska uprava Republike Slovenije

Forest trees damaged by defoliation. *Statistics Database*. European Commission, Eurostat. Pridobljeno 16. 2. 2011 s spletne strani:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdnr530>

Forestry. *Statistics. Statistics by Theme*. European Commission, Eurostat. Pridobljeno 16. 2. 2011 s spletne strani:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/forestry/introduction>

International Year of Forests 2011. United Nations. Pridobljeno 16. 2. 2011 s spletne strani:

<http://www.un.org/en/events/iyof2011/>

Gozd. *Wikipedija*. Pridobljeno 16. 2. 2011 s spletne strani:

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Gozd>

Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007)

Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/2005 in 29/2009)

Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 110/2007, 61/2010 in Odl.US: U-I-77/08-14)

KAKO DO STATISTIČNIH PODATKOV IN INFORMACIJ?

- **na spletnih straneh Statističnega urada RS**
www.stat.si
- **po pošti, telefonu, telefaksu ali elektronsko**
naslov: Statistični urad Republike Slovenije,
Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: (01) 241 51 04
telefaks: (01) 241 53 44
telefonski odzivnik: (01) 475 65 55
e-naslov: info.stat@gov.si
- **z naročilom statističnih publikacij**
naslov: Statistični urad Republike Slovenije
Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: (01) 241 52 84
telefaks: (01) 241 53 44
e-naslov: prodaja.surs@gov.si
- **z obiskom v informacijskem središču**
poslovni čas: od ponedeljka do četrтка od 9.00 do 15.30
petek od 9.00 do 14.30